

**anahtar teslimi götürü bedel
üzerinden sözleşmeye bağlanan
“ ... İşyeri ve Konut Yapımı”
işinde, İşin devamında, iksa
delme işlemleri sırasında
komşu parselde bulunan
Emniyet Müdürlüğü binasının
bazı yerlerinde çatlaklar
oluşmaya başlaması üzerine
yüklenici dilekçesinde; işin
“temel ve iksa projesi, temel
kazısı uygulamasında proje
ile zemin yapısının uyumsuz
olduğu ve kazı esnasında
çevre yapıların risk altına
gireceği kanısı oluşmuştur.”
denilerek mevcut temel, iksa
projelerinin ve zemin**

yapısının idarece yeniden tetkik edilmesi, varsa yanlışlıkların giderilmesi, durum sonuçlanıncaya kadar işi geçici olarak durdurdukları ,Bölge Müdürlüğü ile yüklenici arasında bir takım anlaşmazlıklar olduğu, anlaşmazlık konularının Genel Müdürlüklerince de incelenerek, çözüm yolları konusunda Bölge Müdürlüğüne talimat verildiği, ancak Bölge Müdürlüğünün konunun bir kez de Kurulumuzda incelenmesini talep etmesi

YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI KARAR VE GÖRÜŞLER

Karar Konusu : ... İşyeri ve Konut İnşaatı

Karar No : 2010/85

Karar Tarihi : 15/12/2010

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I- GİRİŞ

... tarafından yaptırılan ... İşyeri ve Konut Yapımı işi ile ilgili olarak görüş talep edilmektedir.

II- KONU

... sayılı yazısı ile; ... nce 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilerek

05.06.2008 tarihinde anahtar teslimi götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan “ ... İşyeri ve

Konut Yapımı” işinde, Bölge Müdürlüğü ile yüklenici arasında bir takım anlaşmazlıklar olduğu,

anlaşmazlık konularının Genel Müdürlüklerince de incelenerek, çözüm yolları konusunda Bölge

Müdürlüğüne talimat verildiği, ancak Bölge Müdürlüğünün konunun bir kez de Kurulumuzda

incelenmesini talep etmesi üzerine, Kurulumuz görüşleri istenilmektedir.

III- İNCELEME

Konu, ilgi yazı ve ekleri ile ilgili mevzuat çerçevesinde Kurulumuzca incelenmiştir.

İşin devamında, iksa delme işlemleri sırasında komşu parselde bulunan Emniyet

Müdürlüğü binasının bazı yerlerinde çatlaklar oluşmaya başlaması üzerine yüklenicinin

04.08.2008 tarihli dilekçesinde; işin “temel ve iksa projesi, temel kazısı uygulamasında proje

ile zemin yapısının uyumsuz olduğu ve kazı esnasında çevre yapıların risk altına gireceği kanısı

oluşturmuştur.” denilerek mevcut temel, iksa projelerinin ve zemin yapısının idarece yeniden

tetkik edilmesi, varsa yanlışlıkların giderilmesi, durum sonuçlanıncaya kadar işi geçici olarak

durdurdukları ifade edilmektedir.

Bunun üzerine iş Bölge Müdürlüğüne mahallinde incelenerek 06.08.2008-17.08.2008-

18.08.2008 tarihlerinde Bölge Müdürlüğü elemanlarınca raporlar düzenlenmiştir. Bu raporlarda

özetle; mini kazık imalatı ve 1. sıra ankraj uygulamalarının tamamlandığı, -3,50 m kotunda kazı

yapıldığı, yapılan iksa delme işlemi sırasında komşu parselde bulunan Emniyet Müdürlüğü

binasının bazı yerlerinde çatlaklar oluşmaya başladığı, -3,50 m kazı derinliğinde yeraltı su

seviyesinin başladığı, devam eden derinlikteki kazı çalışmalarında mini kazıkların oluşmadığı,

bazı kazıkların zorlandığı ve bazı kazıkların çatladığının görüldüğü ifade edilerek,

– Yapılan imalatların proje ve teknik şartnamelere göre yapılıp yapılmadığının tespit

edilmesi,

– Yapılmış olan mini kazık iksa sisteminin incelenmesi,

gerektiğinde yeniden

düzenlenmesi ve güçlendirilmesine yönelik projenin İnşaat Mühendisliği bölümü bulunan

Üniversitelerin Zemin Mekaniği konusundaki uzmanlarına incelettirilerek görüşlerinin alınması, önerileri getirilmiştir.

Bölge Müdürlüğü 19.08.2008 tarih ve 3055 sayılı yazısı ile; kazıklarda ve ankrajlarda

hatalı işçilik imalatları sebebiyle oluşan hasarlar nedeniyle mevcut kazıkların iksa görevi

görmeyeceği kanaatinin olduğu, mevcut kazıkların da sistemde kullanılabileceği ilave

tedbirlerin alınması ve sistemin güçlendirilmesine yönelik mevcut zemin parametrelerine

uygun revizyon iksa projesinin yüklenici tarafından hazırlanarak Bölgenin onayına sunulması,

10.09.2008 tarihli yazı ile de hazırlanan revize projelerin, Üniversitelerin Zemin Mekaniği

Ana Bilim Dalınca incelenerek onaylatılması ve uygulamanın projeleri onaylayan öğretim

elemanlarının danışmanlığında yapılması şartıyla uygun görüldüğü yükleniciye tebliğ edilmiştir.

Bölge Müdürlüğünce istenilen şartlara göre onaylanan ve uygulanan revize projelere

göre yapılan imalatlardan bir kısmının, daha önce, sözleşme eki uygulama projesine göre yapılan

hatalı imalattan kaynaklanan imalatlar olduğu ileri sürölerek bedelinin ödenmemesi, yüklenicinin

ise, revize projeye göre yapılan imalatların bedellerinin kendisine ödenmesini istemesinden

doğan anlaşmazlık nedeniyle konunun Bölge Müdürlüğünce ... ne aksettirildiği görölmektedir.

Bunun üzerine, Genel Müdürlük teknik elemanlarınca, sözleşme eki projeye göre

yapılan imalatlar ile revize projeye göre yapılan ilave imalatların yerinde incelenmesi ve her iki

projeye ilgili hususların da dosya üzerinden incelenmesi sonucu, 28.04.2010 tarihli, toplam 23

sayfa ve 14 adet ekten oluşan bir rapor düzenlenmiş olup, bu raporun sonuç bölümünde özetle;

“1.1. Bölge Müdürlüğünce hizmet alımıyla temin edilen ve kabulü yapılarak uygulama

ihalesi ekine konulan mimari, betonarme, mini kazık projelerindeki temel taban kotları

birbirinden farklıdır..... idare hizmet alımıyla temin ettiği projelerin yeterli kontrolünü

yapmadan uygulama işine ait ihale dokümanı/sözleşme ekine koymuştur.

1.2. Proje ihalesi kapsamında temin edilen “Zemin Etüt Raporu” için gerekli sondaj

sayısının ve derinliğinin, yapılacak saha ve laboratuvar deneylerinin şartnamede belirlenmediği,

buna bağlı olarak örselenmemiş numune alınamadığı öne sürölerek gerekli laboratuvar deneyleri

yapılamadığından ($\emptyset$) içsel sürtünme açısı belirlenememiş ve
iksa hesaplarında ampirik olarak

300 alınmıştır. (Kum-çakıl zeminlerde kesme kutusu deneyi
yapılarak numune alınabilir.)

...

Sözleşme eki projede hesap hatası bulunmaktadır.

...

Proje ihalesi kapsamında temin edilen Zemin Etüd Raporu sondaj
loglarında zemin

kum-çakıl olarak belirlendiği, yer altı su seviyesi -3,70 m
olarak tespit edildiği halde iksa ve su

tutucu sistem olarak 50 cm aralıklı Ø30'luk mini kazık sistemi
seçilmesi anlaşılamamıştır. ...

Nitekim revize projede kesişen jet grout kolonları ile zemin
akması önlenmiştir. (Revize projede

($\emptyset$) içsel sürtünme açısı 300 yerine 40 alınmış ve 50 cm
aralıklı Ø30'luk mini kazık yerine 50 cm

aralıklı Ø60'luk jet grout yapılması öngörülmüştür.)

...

İdarenin proje hatalarından dolayı proje revizyonuna gitmesi
halinde oluşacak farklar

tespit edilerek yükleniciye ödenir. Bu nedenlerle ilave keşif
artışında ödemesi yapılmayan ve

idarenin talebi üzerine Anadolu Üniversitesi Mimarlık
Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği

Bölümü Jeoteknik Anabilim Dalı Başkanlığınca uygulaması
yapılarak tutanağa bağlanan mini

kazık arkası 2645,80 m jet grouting kolonunun yapılacak 2. mukayeseli keşifte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yüklenicinin iddia ettiği gibi kazı derinliğinde bir artış olmamıştır.

2.1. ...

Mahallinde yapılan mini kazık imalatlarının hangi oranda oluşmadığının tespiti şu

anda imkansızdır. Yapılan dosya incelemesinde de böyle bir tespiti rastlanmamıştır. Bu konuda

işin kontrollerinin belirleyeceği bir oranda mini kazık imalatı hatalarından dolayı yapılacak 2.

mukayeseli keşifte yüklenicisinden düşülmelidir.

2.2. Aynı şekilde ankrajların da oluşmadığı, kuşaklama kirişlerinin betonlarının kırıldığı

ve donatılarının açığa çıktığı fotoğraflardan görülmektedir. Ancak bu aşamada hatalı ankraj

imalatlarının tespiti imkansızdır. Bu konuda işin kontrollerinin belirleyeceği bir oranda ankraj

imalatı hatalarından dolayı yapılacak 2. mukayeseli keşifte yüklenicisinden düşülmelidir.”

hususları belirtilmiştir.

Bu rapor ... nün 10.05.2010 tarih ve 1528 sayılı yazısı ile Bölge Müdürlüğüne

gönderilerek “Konunun inceleme raporu çerçevesinde değerlendirilmesi hususunda” gereğinin

yapılması talimatı verilmiştir.

Ancak, Bölge Müdürlüğü, kendi görüşleri ile Genel Müdürlük

raporu arasında

uyumsuzluk olduğundan bahisle konunun Yüksek Fen Kurulunca incelenmesinin uygun

olacağını 15.07.2010 tarih ve 2487 sayılı yazısı ile Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Ayrıca yüklenicinin 25.06.2010 tarihli dilekçesinde; sözleşme eki uygulama projesinde

yapılan değişikliklerden kaynaklanan ilave imalatların tamamının bedelinin ödenmesi talebinin

yanı sıra, sözleşmenin 31-e maddesinde, “Yapılmasından vazgeçilen imalatların bedeli

pursantaj oranında ödenmez” denmesine rağmen ihale aşamasında taraflarınca verilen fiyatlarla

hesaplanmakta olduğu,

Sözleşmenin 15.2. maddesinde, “Yükleniciye fiyat farkı verilmeyecektir. Ancak,

mücbir sebepler veya idarenin kusuru nedeniyle isin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek

suretiyle uzatılması halinde, 24.12.2002 tarih ve 5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki 4734

Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan. Yapım, İşlerine İlişkin Fiyat Farkı

Hesabında Uygulanacak Esasların 12’nci maddesi uyarınca fiyat farkı ödenir.” denmesine

rağmen taraflarına fiyat farkı verilmediği,

ifade edilerek belirtilen konulardaki mağduriyetlerinin giderilmesi talep edilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunun “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı

62. maddesi c) bendinde;

“c) Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde

imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale

konusu yapım isinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin

gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda on veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir.

Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle

ihale yapılması zorunludur.” hükmü yer almaktadır.

Aynı kanunun “Tanımlar” başlıklı 4. maddesinde ise,

“Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü

ayrıntısının belirtildiği projeyi, ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır.

Genel Müdürlükçe hazırlanan raporda belirtilen hususlardan, ihaleye esas uygulama

projesinin, Tanımda belirtilen uygulama projesi niteliğinde olmadığı ve 4734 sayılı Kanunun

62/c maddesi hükümlerine uyulmadan ihaleye çıkıldığı anlaşılmaktadır.

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Projelerin

uygulanması" başlıklı 13.

maddesinde;

"Madde 13- (1) Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya

yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.

(2) Birim fiyatlı işlerin, onaylı uygulama projesi hazırlanmamış kısımlarına idarenin

izni olmadan başlanamaz. Aksine bir davranışın sorumluluğu yükleniciye aittir.

(3) Projelerin zemine uygulanması sırasında meydana gelen hataların sorumluluğu ve

hataların neden olduğu zararlar ve giderler yükleniciye ait olup, bunun sonucu olarak meydana

gelen hatalı işin bedeli de yükleniciye ödenmez.

(4) İdare, sözleşme konusu işlerle ilgili proje v.b. teknik belgelerde, değişiklik

yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkansız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtilen

niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapmaya

yetkilidir. Yüklenici, işlerin devamı sırasında gerekli görülecek bu değişikliklere uygun olarak

işe devam etmek zorundadır. Proje değişiklikleri, ilk projeye göre hazırlanmış malzemenin terk

edilmesini veya değiştirilmesini veya başka yerde kullanılmasını gerektirirse, bu yüzden doğacak

fazla işçilik ve giderleri idare yükleniciye öder. Proje değişiklikleri işin suresini etkileyecek

nitelikte ise yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır.”

Hükümleri mevcut bulunmaktadır.

Bu hükümlerden; sözleşme konusu işlerin onaylı uygulaması projesine göre yapılması

gerektiği,

Yüklenicinin sorumluluğundan kaynaklanan hatalı işlerin bedellerinin yükleniciye

ödenemeyeceği,

Hususları açıktır.

Sözleşmelere, 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ve bunların ikincil mevzuatlarına aykırı

hükümler konulması (Sözleşmenin 31/e maddesi) durumunda, bu durum tarafların kendi

hukuki sorumluluğunda olduğu ve bu nedenle konu hakkında Kurulumuzca bir değerlendirme

yapılmasının doğru olmayacağı düşünülmektedir.

İhtilaf konusu olaya ait ihaleye esas uygulama projelerinin hatalı ve yetersiz olduğunun

... nce tespit ve kabul edildiği 20.07.2010 tarih ve 1138 sayılı yazısı ve eklerinden anlaşılmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilen anahtar teslimi götürü bedel

işlerde, sözleşme ve ekleri hükümlerine göre, sözleşme kapsamından çıkartılan imalatların birim

fiyatları ile, sözleşme kapsamında olmayıp sonradan yaptırılmasına karar verilen imalatlara ait

birim fiyatların sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 23. maddesi hükümlerine göre

tespit edilmesi gerektiği bilinmektedir.

Fiyat farklarıyla ilgili olarak da işe ait sözleşmenin 15.2. maddesi hükümlerine göre

işlem yapılması gerektiği konusunda tereddüt edilecek bir husus bulunmamaktadır.

IV- KARAR

Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş ve değerlendirilmiş

olup, bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda;

İhtilaf konusu olaya ait gerek ihaleye esas uygulama projelerinin ve gerekse, yapılan

imalatların hatalı olduğunun idaresince tespit ve kabul edilmesi durumunda; onaylı revize

uygulama projesinde göre yapılan imalatların bedelinin yükleniciye ödenmesinin,

İhaleye esas projeye göre hatalı olarak yapılan imalatların bedelinin ise ödenmemesinin,

Bedeli kesilecek imalatlara ait birim fiyatların sözleşmesi eki Y.İ.G.Ş.'nin 23. maddesinin

kıyasen uygulanarak bu maddedeki usul ve esaslar doğrultusunda tespit edilmesi gerektiği

düşünölmekte ise de, sözleşmede yer alan 31/e maddesiyle ilgili gerekli değeriendirmenin

idaresince yapılması, revize uygulama projesine göre yapılacak imalatların yeni birim fiyatlarının

da yine Y.İ.G.Ş.'nin 23. maddesindeki usul ve esaslar doğrultusunda tespit edilmesinin,

Fiyat farkları konusunda işe ait sözleşmenin 15.2. maddesi hükümlerine göre işlem

yapılmasının,

Değerlendirildiğine, 15/12/2010 tarihinde yapılan toplantıda oy birliği ile karar

verilmiştir.